

Ennakoinnin merkitys nyky-yhteiskunnassa

Ylioppilasaineen otsikkona tuo olisi poikaa, samoin tieteellisenä tutkielmana. Kolumnin otsikkona puolestaan melko haasteellinen, eikö? Ennakointi ja mielikuvaharjoittelu mielessä siis tämän jutun kimppuun.

Väitetään, että onnettomuuksia tapahtuu väistämättä. Väitetään myös, että ne on mahdollista estää. Kumpi väittämistä siis on tosi? Jos lentokapteeni tervehduslauseissaan kertoo, että ”viemme sinut perille 90% todennäköisyydellä”, astut todennäköisesti koneesta pois heti, etkä enää käytä ko. yhtiön palveluksia. Olosi on paljon levollisempi, jos luku on 100%. Miksi se siis ei voisi olla 100%?

Useimmat onnettomuudet tapahtuvat inhimillisistä syistä - unohtuksesta, virhearviosta, välinpitämättömyydestä jne. Myös silloin kun kyse on teknisestä ongelmasta. Silloinkin joku on todennäköisesti laiminlyönyt tarkastus-, koestus-, testaus- tai muun velvollisuutensa joko materiaalin laadun, käyttösopivuuden, kunnan, iän tms. suhteen.

On siis täysin perusteltua väittää, että onnettomuudet voidaan estää – jos niin halutaan.

No mitä tämä tarkoittaa omassa elämässämme? Kuljemme jalan liukkaalla kadulla. Ajamme autoa vilkkaalla maantiellä. Seisomme tikkailla vaihtamassa kattolamppua. Veistelemme makkaratikkua iltanuotiolla. Veneilemme oudolla väylällä.

Kaikissa näissä tilanteissa voimme olla ajatuksissamme ja toimia konemaisesti sen enempää keskittymättä. Toisaalta voimme miettiä mikä ko. tilanteessa on paras ja turvallisoin toimintatapa. Näitä kahta tapaa erottaa vain mahdollinen onnettomuus.

Jalankulkijana voimme olettaa edessä olevan lumikerroksen alla piilevän petollisen liukkaan jään ja välttää kaatumisen. Autoilijana voimme katsella edessämme avautuvaa maisemaa toisin silmin: ”Jos vastaantulevasta rekasta putoaa eteemme jotain, mihin väistämme?” Tikkailla seisessämme voimme ottaa homman ”tosissamme” ja välttää putoamisen. Makkaratikka taas kannattaa veistää ilman viillettyjä sormia ja oudoilla väylillä otamme kartan ”tarkempaan syyniin”. Itsestäänselvyyksiä – eikö?

Silti onnettomuuksia tapahtuu jatkuvasti. Inhimillisenä olentona emme jaksa aina keskittyä oleelliseen ja sitten ryhtyä. Ennakointi ja mielikuvaharjoittelu mahdollisten onnettomuuksien estämisessä ei ole mikään uusi keksintö. Sitä vain käytetään turhan vähän.

Epilogi:

Mukava leikki perheen yhteisille retkille voisi olla esim. ”Kuka keksii mikä nyt voisi mennä pieleen ja miten se vältetään.” Erityisesti lapset (joiden mielikuvitusta ei koulutus ole vielä nujertanut) ovat mestareita keksimään esimerkkejä ja myös ratkaisuja niihin.

Kokeilkaa – saatatte yllätyä.

Harri Sane

Kirjoittaja on turvallisuuskouluttaja, Espoon pursiseuran kommodori ja Espoon Veneilyturvallisuusyhdistyksen puheenjohtaja sekä Suomen Purjehdus ja Veneily ry:n matkapurjehdustoimikunnan puheenjohtaja.